7/6569

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

34570 12 TEM 2005

SAYI : B 14.0.BHİ 01-423
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 13.06.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6569-11636 sayılı yazınız.

Denizli Milletvekili Mehmet YÜKSEKTEPE'nin, " çimento ve hazır beton üreticilerine" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/6569) esas nolu yazılı soru önergesine ait cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ali COŞKUN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK: 3 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/6569

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN MEHMET YÜKSEKTEPE'NİN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

1-Rekabet Kurumu, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabetin korunması görevini yerine getirirken, çimento ve hazır beton pazarlarını da denetlemektedir.

2-Çimento ve hazır beton üreticisi teşebbüslerin fiyat tespiti, pazar paylaşımı gibi rekabet ihlallerini gerçekleştirdikleri Rekabet Kurulu'nun aşağıdaki kararları ile tespit edilmiştir:

- Ege Bölgesi çimento üreticileri hakkındaki 17.06.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı karar,
- Marmara, İç Anadolu ve Akdeniz Bölgeleri çimento üreticileri hakkındaki 01.02.2002 tarih ve 02-06/51-24 sayılı karar,
- Ege Bölgesi çimento üreticileri hakkındaki 02.12.2004 tarih ve 04-77/1108-277 sayılı karar,
- Ege Bölgesi hazır beton üreticileri hakkındaki 02.12.2004 tarih ve 04-77/1109-278 sayılı karar,
- Antalya Bölgesi çimento üreticileri hakkındaki 13.01.2004 tarih ve 05-05/42-17 sayılı karar.

Ayrıca, Rekabet Kurulu'nun 24.3.2005 tarih ve 05-18/197-M sayılı kararı ile Marmara, Batı Karadeniz, İç Anadolu ve Akdeniz bölgeleri çimento ve hazır beton üreticileri hakkında açılan 5 adet soruşturma; Ege Bölgesi çimento ve hazır beton üreticileri hakkında ise 2 adet önaraştırma devam etmektedir.

3-Çimento ve hazır beton sektörleriyle ilgili olarak bugüne kadar on ayrı soruşturma açılmıştır. Bunlardan beşi tamamlanmış, beşi ise halen devam etmektedir. Tamamlanan soruşturmalardan birinin idari yargı süreci tamamlanmış, diğerlerinin Danıştay'daki idari yargı süreçleri ise devam etmektedir. Rekabet Kurulu tarafından sektöre esastan verilen para cezalarının toplamı 29.2 milyon YTL.'dir. Ancak bu cezalar, idari yargı süreçleri sonuçlanmadığından, henüz tahsil edilebilir duruma gelmemiştir.

4-İç Anadolu, Marmara, Akdeniz bölgelerindeki çimento üreticilerine yönelik rekabet soruşturmaları 2002 yılında sona ermesine rağmen, aynı sebeplerle 24.03.2005 tarihinde söz konusu bölgelerdeki çimento üreticileri hakkında tekrar rekabet soruşturması başlatılmıştır. Benzer şekilde Ege bölgesi çimento ve hazır beton üreticileri hakkında 2004 yılında sona eren rekabet soruşturmalarının ardından, 23.05.2005 tarihinde önaraştırma yapılmaya başlanmıştır. Bahsi geçen bölgelerden şikayetlerin yoğun şekilde gelmeye devam etmesiyle birlikte değerlendirildiğinde, rekabet ihlallerinin devam ettiği söylenebilir.

5-Ege Bölgesinde faaliyet gösteren çimento üreticileri ve sahipleri:

- Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. : Sabancı ve CBR International Holdings B.V.
- Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş. : İzmirlioğlu ailesi,
- Batısöke Söke Çimento Sanayii T.A.Ş. : İzmirlioğlu ailesi,
- Çimentaş İzmir Çimento Fabrikası Türk A.Ş. : Cementir SA
- Denizli Çimento Sanayii T.A.Ş. : Eren Holding

Antalya Bölgesinde faaliyet gösteren çimento üreticileri ve sahipleri:

- Göltaş – Göller Bölgesi Çimento San. ve Tic. A.Ş. : Şevket Demirel
- Çimsa Çimento San. ve Tic. A.Ş. : Sabancı
- Batıçim Batı Anadolu Çimento San. ve Tic. A.Ş. : İzmirlioğlu Ailesi
- Denizli Çimento San. A.Ş. : Eren Holding

6-Rekabet Kurumu'nun soruşturmalarına taraf olan ve rekabet ihlalleri gerçekleştirdikleri tespit edilen teşebbüsler ve bağlı oldukları gruplar[1]:

- Set Grubu (İtalcementi SA): Trakya, Balıkesir, Afyon, Ankara
- Vicat Grubu: Baştaş Çimento, Konya Çimento
- Oyak Grubu: Bolu, Adana
- Oyak-Sabancı ortaklığı: Oysa Niğde, Oysa İskenderun
- Sabancı: Akçansa, Çimsa
- Lafarge Grubu: Lafarge Aslan
- Yibitaş-Lafarge: Yozgat, Çorum, Sivas
- Batı Grubu: Batıçim, Batısöke
- Nuh Çimento
- Bursa Çimento
- Çimentaş (Cementir SA)
- Göltaş
- Denizli Çimento

7-Teşebbüslerin enflasyon yahut döviz kuru değişimine paralel olarak fiyat artırımına gitmeleri doğal karşılanabilecekken, rakipleriyle birlikte fiyat tespit etmeleri durumunda fiyat artış oranları enflasyonun üzerinde çıkmaktadır. Zira kartel üyeleri kartel yaparak tekelci karı elde etmektedir. Nitekim, Ege Bölgesi çimento ve hazır beton üreticileri hakkında yürütülen soruşturmada, çimento ve hazır beton üreticilerinin fiyatları incelenmiş ve;

- 2002 yılının incelenen döneminde enflasyon % 21, kur artışı % 23 iken, çimento üreticilerinin Ege Bölgesi'nin değişik illerinde çimentoya % 57-%130 aralığında fiyat artışları yaptıkları,
- 2003 yılının incelenen döneminde ise enflasyon % 2, döviz kuru % 2 civarında azalmışken, çimento üreticilerinin Ege Bölgesi'nin değişik illerinde çimentoya % 34- % 65 aralığında fiyat artışları yaptıkları,
- Hazır betonda da benzer bir tablonun olduğu

tespit edilmiştir.

8-Daha önceleri Uzan Grubu'na ait olan, şu anda TMSF'nin elinde bulunan çimento fabrikaları, pazarda oldukça ucuz fiyatlarla çimento satan kuruluşlardır. Bu nedenle de çimento sattıkları bölgelerin fiyatlarını da aşağıya çekmektedirler. 2004 yılında sonuçlandırılan Ege Bölgesi çimento üreticileri hakkındaki soruşturmada, 2003 yılında Uzanlara'a ait çimento fabrikalarına el konulması ile Eskişehir ve Lalapaşa (Edirne)'den ucuza gelen çimentonun sevkiyatında aksaklık yaşanması ile özellikle Edremit Körfezi bölgesinde çimento fiyatlarının kısa bir zamanda oldukça yükselmesinin, bölgede faaliyet gösteren Akçansa, Batıçim ve Çimentaş'ın fiyat tespiti yaptığına karine teşkil ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ucuz fiyatlarla çimento satan söz konusu kuruluşların, faaliyet göstermedikleri bölgelerde fiyatların oldukça yüksek gerçekleştiği, faaliyet gösterdikleri bölgelerde ise rekabeti sağladıkları söylenebilir.

9-Kartelin kuruluş amacında fiyatları olması gerekenden daha yüksek tutma isteği bulunmaktadır. Dolayısıyla fiyat tespiti ihlalinin bulunduğu bir pazarın müşterisi (kamu yada özel sektör), ürünü piyasada kendiliğinden oluşması gereken fiyattan daha pahalıya satın alacaktır. Bu durumun, fiyat tespiti yapıldığı sonucuna varılan bölgelerdeki çimento ve hazır betonla ilgili kamu ihalelerini de etkilediği söylenebilir.